

pavel.tuleja@fvp.slu.cz

Ústav veřejné správy a sociální politiky

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

SLEZSKÁ
UNIVERZITA

FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

PŮSOBENÍ STÁTU NA PRACOVNÍM TRHU

TEORIE PRACOVNÍHO TRHU

CÍL TEMATICKÉHO CELKU

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- analyzovat různé způsoby, jakými stát ovlivňuje pracovní trh prostřednictvím veřejných statků a služeb, důchodové daně, subvencí, licencí a minimální mzdy,
- popsat přímé vládní intervence a jejich dopady na mzdovou sazbu a zaměstnanost.

KLÍČOVÁ SLOVA

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- důchodová daň,
- ekonomická renta,
- koeficient ekonomické náhrady,
- licence,
- minimální mzda,
- subvence.

POSKYTOVÁNÍ VEŘEJNÝCH STATKŮ A SLUŽEB

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- **veřejné statky a služby:** ovlivňují trh práce prostřednictvím změn poptávky i nabídky,
- **vliv na poptávku po práci:** závisí na tom, zda jsou veřejné a soukromé statky substituty nebo komplementy,
- indifferenční analýza → analýza nabídky práce.

DŮCHODOVÁ DAŇ

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- **důchodová daň:** peněžní částka, které je placena z výše důchodu, který jednotlivci získají z pronájmu výrobních faktorů,
- celkový efekt zavedení důchodové daně můžeme rozdělit na efekt substituční a důchodový,
- **daňové břemeno:** rozdělení závisí na elasticitě poptávky a nabídky práce.

SUBVENCOVÁNÍ ZAMĚSTNANOSTI

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- **subvence:** finanční prostředky, které vláda vyplácí firmám ve snaze podpořit zaměstnanost v ekonomice,
- subvence zvyšují poptávku po práci a zvyšují zaměstnanost i mzdy,
- **efektivnost trhu se subvencemi:** je nízká protože brání realokaci výrobních faktorů.

DOBÝVÁNÍ RENTY A LICENCE NA TRHU PRÁCE

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- **ekonomická renta:** platba, představující rozdíl mezi důchodem plynoucím vlastníkovi výrobního faktoru a částkou, za niž by byl tento vlastník ochoten daný vstup pronajmout,
- **dobyvatelé renty:** lobbystické nebo jiné zájmové skupiny,
- **licence:** oprávnění k využívání určitého patentu či k nakládání s duševním vlastnictvím,
- **kvóty a cla:** působí podobně jako licence.

ZÁKONNÁ MINIMÁLNÍ MZDA

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- **minimální mzda:** nejnižší přípustnou výší odměny, kterou může pracovník dostat zaplacenou za svou práci,
- minimální mzda vede k nedobrovolné nezaměstnanosti,
- u firem minimální mzda vyvolává **šokový efekt**,
- **monopson:** se v případě minimální mzdy stává příjemcem ceny.

KONKURENCE MINIMÁLNÍ MZDY A SOCIÁLNÍCH PODPOR

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- **sociální příjmy:** ovlivňují motivaci lidí pracovat → **past nezaměstnanosti**,
- lidé přecházejí do šedé ekonomiky,
- **koeficient náhrady:** poměr mezi disponibilním důchodem jednotlivce, který má k dispozici v okamžiku, kdy je nezaměstnaným a disponibilním důchodem, jenž má k dispozici jako zaměstnanec,
- **sociální parazitismus:** důsledek vysokého koeficientu náhrady.

SHRNUTÍ TEMATICKÉHO CELKU

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- zabývá různými formami státních intervencí na pracovním trhu,
- rozebírá vliv poskytování veřejných statků a služeb, důchodové daně, subvencí, ekonomická renty a licencí na poptávku a nabídku na pracovním trhu,
- zkoumána vazbu mezi minimální mzdou a sociální podporou.

SEZNAM UVEDENÝCH POJMŮ

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- cla na dovoz zboží,
- daňové břemeno,
- dobyté renty,
- důchodová daň,
- důchodový efekt,
- ekonomická renta,
- koeficient náhrady,
- komplementy,
- kvóty,
- licence,

- lobbystické skupiny,
- minimální mzda,
- monopson,
- past nezaměstnanosti,
- substituční efekt,
- substituty,
- subvence,
- šokový efekt.

SEZNAM KONTROLNÍCH OTÁZEK

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

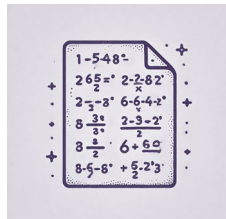
- Jak veřejné statky ovlivňují poptávku po práci a nabídku práce?
- Popište vliv důchodové daně na množství nabízené práce?
- Vyjasněte vliv subvencí na zaměstnanost a mzdy?
- Co je ekonomická renta a jakou má vazbu k licencím?
- Jaké jsou dopady minimální mzdy na zaměstnanost?

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

Příklad 1

- **Příklad:** Jak by zavedení nové veřejné služby ovlivnilo trh práce?
- **Řešení:** Zavedení nové veřejné služby by mohlo zvýšit poptávku po práci, pokud by tato služba byla komplementem k výrobě nebo spotřebě soukromých statků. Naopak, pokud by byla substitutem, poptávka po práci by se snížila.

Příklad 2

- **Příklad:** Jaký je rozdíl mezi důchodovým a substitučním efektem důchodové daně?
- **Řešení:** Důchodový efekt vede ke snaze pracovat více, protože daň snižuje čistý důchod a spotřebu volného času. Substituční efekt vede ke snaze pracovat méně, protože daň snižuje čistý výnos práce a zvyšuje alternativní cenu volného času.

pavel.tuleja@fvp.slu.cz

Ústav veřejné správy a sociální politiky

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

DĚKUJI ZA POZORNOST.

PŮSOBNÍ STÁTU NA PRACOVNÍM TRHU